

Alus- ja üldharidus

Lasteaiakohtade tagamine

Lasteaiakohti jagades tuleb kohalikul omavalitsusel silmas pidada, et lasteaiakoht oleks perele ka kättesaadav. Ei saa eeldada, et lapsevanemal on auto, millega ta saab lapse iga päev lasteaeda viia. Perele ei pruugi sobida ka ühissõidukite sõidupaan või see, et lasteaeda jõudmiseks tuleb teha mitu ümberistumist. Ebamõistlikult suur ajakulu mõjutab lapse heaolu. Lasteiapäev kujuneb sel juhul lapsele liiga pikaks ja väsitavaks.

Peret ei või jätta lasteaiakoha järjekorda ootama pikaks ajaks. Pikk ooteaeg tähendab sisuliselt, et lapsele kohta ei pakuta. Koht lasteaias tuleb tagada mõistliku aja jooksul, mis kohtu hinnangul on üldiselt kaks kuud.

Lasteaiakoha andmise otsus tehakse haldusmenetluses. Haldusakt tuleb anda ka siis, kui kohalik omavalitsus ei saa soovitud ajal lasteaiakoha taotlust rahuldada, aga pere jääb endistviisi lasteaiakoha järjekorda.

Vahel pakub vald või linn perele lasteaiakoha asemel lapsehoiukohta. Sellise juhul peab vanemal olema võimalik teha asenduse kohta teadlik valik. Omavalitsusel tuleb vanemale selgitada, et kui ta lapsehoiukohaga ei nõustu, on perel õigus saada ikkagi lasteaiakoht. Kui lapsevanem ei ole asendusega nõus, tuleb kohalikul omavalitsusel perele lasteaiakoht anda.

Tugiteenuste pakkumine lasteaias

Lasteaia direktori ettepanekul loob valla- või linnavalitsus erivajadusega lapsele sobilikud tingimused – on selleks siis sobitusrühm, erirühm või erilasteaed. Samuti tuleb korraldada lapsele vajalikud tugiteenused. Toe pakkumise aluseks on Rajaleidja soovitus. Kui vanem on soovitusel nõus, tuleb soovitus järgida. Kui vanem ei ole nõusolekut andnud, võib see olla lapse huvidega vastuolus.

Logopeedid ja eripedagoogid peaksid lastega tegelema lasteaias kohapeal, kuid põhjendatud juhtudel võib seda teha ka väljaspool lasteaeda, kui see on lapse parimates huvides ning vald korraldab lapse spetsialisti juurde viimise ja sealt toomise omal kulul. Kui lapsele ei ole sobivat erirühma kohe pakkuda, peab kohalik omavalitsus pingutama, et vajalik rühm luua. Senikaua tuleb kasutada Rajaleidja pakutud teisi lahendusi.

Üldjuhul ei pea õpetajad andma lasteaias lapsele ravimeid, kuid on ka erandolukordi. See võib osutuda vajalikuks näiteks lapse kroonilise terviserikke korral, kui arst on ravimite manustamise ette näinud (näiteks kui laps põeb diabeeti). Niisugusel juhul võib anda lasteaias lapsele ravimeid arsti määratud annuses. Seda tehakse vanema vastutusel ja kokkuleppel lasteaia tervishoiutöötajaga või direktori määratud õpetajaga.

Ei saa eeldada, et lapsevanem katkestab töö ja peab lapse lasteaiast ära viima, kuna omavalitsus ja lasteaed ei suuda pakkuda lapsele vajalikke tugiteenuseid. Munitsipaallasteaial ei ole õigust keelduda last vastu võtmast, kui tugiisik on haige või ei saa mõnel muul põhjusel lapsega olla. Lapsel on õigus käia lasteaias vastavalt lasteaia päevakavale.

Elukohajärgne kool

Vallad ja linnad peavad hoolitsema, et kõigil omavalitsuse haldusterritooriumil elavatel koolikohustuslikel lastel oleks võimalus saada põhiharidus. Vajaduse korral tuleb kaasata erakooli pidaja või riik. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus üldjuhul õppida elukohajärgse kooli tavaklassis. Õpilasele vajaliku toe pakkumiseks loob võimalused kooli pidaja. Haridus peab olema võrdselt kättesaadav kõigile lastele. Samuti peab kõigil lastel olema võimalus osaleda kooliüritustel.

Kui üheski valla või linna koolis ei suudeta haridusliku erivajadusega lapsele korraldada Rajaleidja soovitatud õpet, tuleb teha koostööd teiste koolide ja koolipidajatega. Sobiliku kooli peab leidma kohalik omavalitsus, mitte lapsevanem.

Kui Rajaleidja on soovitanud põhikooli lihtsustatud riiklikku õppekava rakendamist, on lapsevanemal õigus eeldada, et elukohajärgne kool suudab seda lapsele pakkuda.

Koolid peavad hoolitsema selle eest, et kõigil õpilastel oleks koolis turvaline olla. Selleks tuleb lapsi vajaduse korral toetada. Lapse heaolu on võimalik saavutada vanema ja kooli koostöös.

Ka kool võib vajada kooliväliste spetsialistide abi. Näiteks võib osutada vajalikuks küsida abi Sotsiaalkindlustusametist, kes saab pakkuda nii taastava õiguse programmi kui ka teraapiat. Ka on võimalik pöörduda Rajaleidja poole, mille nõustajatel on mitmesuguste olukordade lahendamiseks vajalikud teadmised.

Koolitransport

Linnadel ja valdadel on kohustus korraldada lapsele transport elukohajärgsesse kooli ja tagasi. Vajaduse korral tuleb kohalikul omavalitsusel kaaluda individuaalsete lahenduste kasutamist. Üks võimalus on teha lapsevanemale ettepanek sõlmida leping, mille järgi vanem viib ise lapse kooli ja toob sealt tagasi. Omavalitsus ei ole transporti korraldanud, kui vanem on sunnitud ise last kooli viima.

Koolitransport peab olema ohutu ja selle korraldamisel tuleb arvesse võtta lapse vanust. Laps peab jõudma kooli õigeaks ajaks, seejuures ei peaks ta liigselt kiirustama ega ülemäära kaua ühissõidukis viibima. Samuti peab ta pärast koolipäeva mõistliku aja jooksul koju jõudma.

Lapse koolitee kavandamisel tuleks arvesse võtta, kui pikalt tal tuleb jala käia, kas tee bussipeatusesse või kooli on ohutu ning kas bussipeatuses on varjualune, kuhu saab halva ilmaga varju minna.

Lõpetuseks

Kõikides last puudutavates küsimustes tuleb esikohale seada tema parimad huvid. Selleks on vaja kõigepealt lapse huvid välja selgitada. Lapsel on õigus olla ära kuulatud kõigis teda puudutavates küsimustes. Selleks et laps saaks oma arvamust avaldada, tuleb pakkuda talle sobivat tuge. Lapse arvamust tuleb küsida heatahtlikult ning talle arusaadaval ja eakohasel viisil. Ka lapsele antavad selgitused peavad olema lapsesõbralikud.